

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ASMENS SU NEGALIA GEROVĖS TARYBOS 2025 M. VEIKLOS ATASKAITA

Šilutės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba (toliau – Gerovės taryba) yra kolegialus visuomeniniais pagrindais veikiantis organas, kuris sprendžia ir nagrinėja asmenų su negalia socialinės integracijos, jų teisių ir interesų užtikrinimo klausimus, teikia pasiūlymus Savivaldybės tarybai, Merui ir Savivaldybės administracijai dėl aplinkos pritaikymo, paslaugų prieinamumo ir politikos formavimo asmenų su negalia srityje.

Gerovės taryba sudaryta Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T1-323 (2025 m. balandžio 24 d. sprendimo Nr. T1-793 redakcija). Tarybą sudaro 11 narių:

Darijus Pundžius – Savivaldybės tarybos narys (Gerovės tarybos pirmininkas);
Edvardas Jurjonas – Savivaldybės vicemeras;
Eglė Paulauskienė – Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Šilutės viltis“ pirmininkė (Gerovės tarybos pirmininko pavaduotoja);
Sonata Šertvytienė – Savivaldybės administracijos asmenų su negalia reikalų koordinatorė;
Aušra Barbutkienė – Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė;
Laura Kuliešienė – Savivaldybės administracijos Viešųjų paslaugų skyriaus sveikatos reikalų koordinatorė;
Audrius Jankauskas – Savivaldybės administracijos Ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas;
Dainora Butvydienė – Savivaldybės administracijos Švietimo, sporto ir kultūros skyriaus vedėja;
Vytautas Jonikaitis – VšĮ LASS pietvakarių centro Šilutės skyriaus pirmininkas;
Danutė Tumaitienė – VšĮ Klaipėdos kurčiųjų reabilitacijos centro Šilutės skyriaus pirmininkė;
Daividija Kvietkienė – Žmonių su sielos negalia klubo „Sielos paguoda“ pirmininkė.

2025 metais Gerovės taryba dirbo pagal patvirtintą veiklos planą ir posėdžiavo 6 kartus, svarstė 24 klausimus. Posėdžiai vyko kontaktiniu būdu ir 1 išvažiuojamajame susitikime. Visuose posėdžiuose buvo užtikrinamas kворumas, todėl sprendimai priimti teisėtai. Svarbiausi 2025 metais Gerovės taryboje nagrinėti klausimai ir priimti sprendimai buvo susiję su fizinės ir informacinės aplinkos pritaikymu asmenims su negalia, viešųjų paslaugų prieinamumu bei asmenų su negalia dalyvavimu visuomeniniame gyvenime.

Gerovės taryba analizavo Šilutės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų aplinkos prieinamumą asmenims su negalia. 2025 m. gegužės–liepos mėn. atlikta Šilutės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo stebėseną ir vertinimą. Apžiūros metu buvo vertinama tiek išorinė, tiek vidinė įstaigų aplinka, vadovaujantis universalaus dizaino principais ir statybos techninio reglamento reikalavimais. Vertintos šios įstaigos: VšĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centras ir jo padaliniai: Vainuto, Juknaičių ir Švėkšnos skyriai, Saugų, Gardamo, Krauleidiškių ir Žemaičių Naumiesčio medicinos punktai; VšĮ Šilutės ligoninės skyriai: Konsultacinė poliklinika, Priėmimo-skubios pagalbos, Fizinės medicinos ir reabilitacijos, Palaikomojo gydymo ir slaugos, Hemodializės skyriai, Klinikinė diagnostinė laboratorija; UAB „Sveikatos darna“ klinikos Šilutėje, Rusnėje, Vilkyčiuose ir Kintuose, UAB „Puriena“ šeimos gydytojų centrai (Gudobelių al. 2 ir Gluosnių g. 4), Psichikos sveikatos centras, Juknaičių, Saugų ir Žemaičių Naumiesčio skyriai; UAB „Švėkšnos ambulatorija“ ir IĮ V. Prielgausko

šeimos gydytojo kabinetas. Nustatyta, kad daugelyje įstaigų vis dar trūksta pandusų, taktilinių ir kontrastinių žymėjimų, tinkamai pritaikytų sanitarinių patalpų. Vertinimo rezultatai pristatyti 2025-07-30 vykusiame Gerovės tarybos posėdyje, Šilutės rajono savivaldybės mero raštais visoms įstaigoms pateikti apžiūrų rezultatai ir rekomendacijos dėl aplinkos prieinamumo gerinimo.

Didelis dėmesys skirtas pavojingoms vietoms identifikuoti: Šilutės PSPC laiptams ir šaligatviui Rusnės g., H. Šojaus g. automobilių stovėjimo aikštei, Gudobelių alėjai, Tilžės g. šaligatviams, savivaldybės administracijos ir seniūnijų pastatų aplinkai. Gerovės taryba inicijavo kreipimąsi į Savivaldybės administraciją, Saugaus eismo komisiją ir kitas atsakingas institucijas dėl laikinų ir ilgalaikių sprendimų įgyvendinimo.

Gerovės taryba taip pat sprendė klausimus, susijusius su ugdymo įstaigų prieinamumu: pritarė Šilutės Pamario progimnazijos ir Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos renovacijos projektams. Įgyvendinus šiuos projektus bus pritaikytos erdvės asmenims su negalia: įrengti keltuvai, pritaikyti tualetai, panaikinti esami slenksčiai, išplatintos durys, iškabintos informacinės lentelės su Brailio raštu, pritaikyti mobilieji pandusai bei sutvarkyti privažiavimai ir automobilių stovėjimo aikštelės asmenų su negalia automobiliams. Ypatingas dėmesys skirtas K. Kalinausko g. 10, Šilutėje, esančio 4 aukštų pastato fizinio prieinamumo asmenims su negalia problematikai. Pastate veiklą vykdo keturios viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos: Šilutės švietimo pagalbos tarnyba, Visuomenės sveikatos biuras, Jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centras bei Žibų pradinė mokykla. Pastate nėra įrengto lifto, todėl asmenims su judėjimo negalia patekti į aukštesnius aukštus ir gauti paslaugas yra sudėtinga. Pažymėta, kad minėtos įstaigos teikia paslaugas vaikams, suaugusiesiems ir šeimoms, tarp jų – ir asmenims su negalia bei jų artimiesiems. Švietimo pagalbos tarnyboje atliekamas specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimas, teikiama psichologinė, logopedinė ir pedagoginė pagalba, Visuomenės sveikatos biure vykdomos visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos, o Jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centre organizuojamas formalusis ir neformalusis ugdymas. Dėl pastato nepritaikymo šių paslaugų prieinamumas asmenims su judėjimo negalia yra labai ribotas arba visiškai neįmanomas. Pabrėžta, kad pagal Lietuvos Respublikos statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, viešieji pastatai turi būti pritaikyti visiems asmenims, nepriklausomai nuo jų fizinių galimybių, užtikrinant aplinkos prieinamumą, būtina vadovaujantis universalus dizaino principais. Gerovės taryba konstatavo, kad lifto įrengimas šiame pastate yra būtina ir prioritetinė priemonė užtikrinant asmenų su negalia teisę į švietimo, sveikatos ir socialines paslaugas. Atsižvelgdama į tai, Gerovės taryba kreipėsi į Šilutės rajono savivaldybės vadovus dėl pastato prieinamumo gerinimo, siūlydama numatyti lifto įrengimą kaip prioritetinę priemonę. Savivaldybės vadovai pritarė pastato prieinamumo gerinimo iniciatyvai ir informavo, kad ateinančiais metais planuojama inicijuoti projektavimo darbus, atlikti reikalingus techninius skaičiavimus bei spręsti lifto įrengimo finansavimo klausimą.

Nagrinėti klausimai dėl Tauragės apskrities Šilutės rajono policijos komisariato ir UAB „Šilutės autobusų parkas“ administracinio pastato bei Šilutės autobusų stoties aplinkos prieinamumo asmenims su negalia. Dėl policijos komisariato pastato pažymėta, kad nors yra įrengtas pandusas, nėra kryptinių ar informacinių nuorodų, nurodančių jo vietą, o išorės laiptai nepažymėti kontrastinėmis juostomis. Šie trūkumai riboja saugų ir savarankišką asmenų su negalia patekimą į pastatą. Vertinant UAB „Šilutės autobusų parkas“ administracinį pastatą ir autobusų stotį nustatyta, kad vidaus ir išorės laiptai nepažymėti kontrastinėmis juostomis, o stotelėse esančios informacinės lentelės neatitinka prieinamumo reikalavimų: pakabintos per aukštai, naudojamas per smulkus šriftas ir netinkamas spalvinis kontrastas. Dėl šių trūkumų ribojamas informacijos prieinamumas asmenims

su negalia ir vaikams. Priimti sprendimai: raštu kreiptis į Tauragės apskrities vyriausiąją policijos komisariatą ir Tauragės apskrities Šilutės rajono policijos komisariatą bei į UAB „Šilutės autobusų parkas“ vadovą, prašant pašalinti nustatytus neatitikimus ir užtikrinti pastatų bei informacijos prieinamumą pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

2025 m. užtikrintas visų 11 Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų pastatų prieinamumas asmenims su negalia: 2025 m. biudžete patvirtinti 62 250 Eur asignavimai seniūnijų pastatų prieinamumui užtikrinti, įrengti pandusai, nuožulnos, turėklai, praplatintos durų angos, pakeistos durys (Šilutės seniūnijoje įrengtos automatinės durys, klientų aptarnavimo kabinetas, kuriame aptarnaujami asmenys, negalintys užlipti į viršutinius seniūnijos aukštus, taip pat pirmame seniūnijos aukšte įrengta ir pritaikyta asmenų su negalia poreikiams sanitarinė patalpa), panaikinti slenksčiai, pažymėti laiptai, 4 seniūnijų automobilių stovėjimo aikštelėse įrengtos ir paženklintos automobilių stovėjimo vietos asmenų su negalia automobiliams (kitos 7 seniūnijos automobilių stovėjimo aikšteles paženklinus atšilus orams).

Skatinant bendradarbiavimą ir gerosios patirties mainus, surengtas išvažiuojamasis Gerovės tarybos posėdis, kurio metu susitikta su Palangos miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nariais. Susitikimo tikslas – susipažinti su Palangos miesto asmens su negalia gerovės tarybos veikla, pasiekimais ir kylančiais iššūkiais bei pasidalyti gerąja patirtimi, kaip efektyviau spręsti asmenų su negalia įtraukties, paslaugų prieinamumo ir aplinkos pritaikymo klausimus savivaldos lygmeniu. Taip pat aplankytos Palangos socialinių paslaugų centro Socialinės dirbtuvės Šventojoje, kur susipažinta su socialinės integracijos praktika.

Gerovės taryba aktyviai dalyvavo rengiant Tarptautinės asmenų su negalia dienos minėjimą. 2025-12-03 suorganizuota Tarptautinės asmenų su negalia dienos paminėjimo šventė. Renginys sulaukė didelio susidomėjimo, dalyvavo apie 400 asmenų iš visos Šilutės rajono savivaldybės. Šventė vyko Šilutės kultūros centro didžiojoje salėje, renginys buvo verčiamas į lietuvių gestų kalbą. Šilutės rajono savivaldybės meras Vytautas Laurinaitis įteikė padėkos raštus tiems, kurie nuosekliai prisideda prie socialinės įtraukties ir pagalbos mūsų bendruomenei: Šilutės socialinių paslaugų centrui – už reikšmingą indėlį įgyvendinant projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų“ ir sukūrus socialines dirbtuves „Antras šansas“, suteikiančias žmonėms su psichosocialine ar intelekto negalia galimybę kurti, dirbti ir atsiskleisti bendruomenėje. Šilutės „Soroptimos“ klubui – už ilgametį, prasmingą ir aktyvų indėlį puoselėjant socialinę partnerystę bei įgyvendinant projektus, kuriančius saugesnę ir socialiai atsakingą bendruomenę. Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijai „Šilutės Viltis“ – už atsakingą ir prasmingą iniciatyvą įgyvendinant projektą „Kūrybinė laboratorija“ ir padedant socialinę atskirtį patiriantiems vaikams bei jų šeimoms integruotis į visuomenę.

Gerovės taryba taip pat nagrinėjo gyventojų skundus dėl paslaugų prieinamumo, tarp jų – dėl laikino pėsčiųjų tilto įrengimo poreikio rekonstruojant Lietuvinkų gatvę bei dėl socialinės globos įstaigos veiklos. Atsižvelgiant į kompetencijas, skundai buvo perduoti atsakingoms institucijoms.

Apibendrinta išvada: Šilutės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos 2025 m. veikla buvo kryptingai orientuota į fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumo gerinimą, viešųjų paslaugų pritaikymą asmenims su negalia bei jų įtraukties į visuomeninį gyvenimą stiprinimą. Gerovės tarybos teikti pasiūlymai ir rekomendacijos Savivaldybės tarybai ir Savivaldybės administracijai buvo susiję su viešųjų pastatų ir infrastruktūros pritaikymu, automobilių stovėjimo vietų ženklavimu, sanitarinių patalpų įrengimu, taktilinių ir kontrastinių žymėjimų diegimu bei

informacijos prieinamumo didinimu. 2025 metais Gerovės taryba aktyviai inicijavo probleminių situacijų identifikavimą ir sprendimą, skatino tarpsektorinį bendradarbiavimą su Savivaldybės administracijos padaliniais, kitomis institucijomis ir paslaugų teikėjais, taip pat vykdė aplinkos prieinamumo stebėseną bei teikė konkrečias rekomendacijas aplinkos prieinamumo gerinimui. Priimti sprendimai ir inicijuotos priemonės prisidėjo prie sisteminio požiūrio į prieinamumo užtikrinimą formavimo savivaldybėje.

Gerovės tarybos veikla buvo orientuota ne tik į teisės aktų įgyvendinimą, bet ir į praktinių sprendimų paiešką, atsižvelgiant į realius asmenų su negalia poreikius. Įgyvendintos iniciatyvos ir pradėti procesai sudaro prielaidas nuosekliai gerinti asmenų su negalia gyvenimo kokybę, didinti jų savarankiškumą bei užtikrinti lygias galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis Šilutės rajono savivaldybėje.

Parengė

Šilutės rajono savivaldybės administracijos asmenų su negalia reikalų koordinatore

Sonata Šertvytienė